

**Adami Tanneri E Societate Iesv, S. Theologiæ D. Et In
Academia Ingolstad. Professoris, Theologiæ Scholasticæ
Tomus ...**

Cum triplici Indice

De Fide, Spe, Charitate, Ivstitia, Religione, caeterisq[ue] virtutibus [et]
vitijs: ac varijs hominum statibus. Secvndæ Secvndæ S. Thomæ
Aqvinatis Respondens

Tanner, Adam

Ingolstadii, 1627

Quæstio V. De processu aduersus crimina excepta; ac speciatim aduersus
crimen veneficij.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72877](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72877)

querer communem illam sententiam; adeo ut si in talem non legitime confessam aut convictum iudex sevens, cum non patiatur Ecclesiastica tradi sepultura, peccet mortaliter, & actione iniuriarum conveniri à propinquis defuncti possit, iuxta capit. Placuit, & capit. ex parte, de sepulturis. Neque hæc in re, inquit, praxin contrariam proferunt Doctores, sed omnes volunt unanimiter, quoad hoc iura servari.

111 **ASSERTIO IV.** Licitum tamen est iudici, protestationem interponere, & litem ceptam contra mortuum prosequi; seu agendo in locis, ubi bona confiscantur, ad bonorum confiscationem, aut saltem ad memoriæ damnationem, & ut corpus sepultum post condemnationem possit exhumari, & ossa comburi. Ita ex communi Delrius lib. 5. sect. 19. post Gomezium tom. 3. casu 1. num. 80. Clarum q. 51. num. 14. & Simancham in praxi tit. 62. & 56. Poterit tamen, inquit Delrius, iudex sinere corpus sepeliri, cum protestatione, & litem ceptam contra mortuum prosequi, citatis ad defensionem ipsius, quorum interest, ut in hæresi crimine serventur. Nimirum, quia huius, (ut & hæresis) excepti criminis natura est, ut morte non finiatur, sed contra mortuum procedi in eo possit.

Sed quot annorum spatio curritus contra mortuum agendi? Putarem, inquit Delrius, in hoc crimine, quoad bonorum confiscationem, non posse agi post annum quadragesimum; ad memoriæ tamen damnandam adhuc agi posse, iuxta ius canonicum, docent etiam Brunus de hæresibus lib. 5. cap. 17. & Simancha tit. 62. num. 7. ex capit. ult. de præscriptionibus in 6. Sed ius civile videtur, quinque annis tantum spatium exigere, iuxta legem 2. Cod. de apost. & glossam in legem Manichæi cod. de hæreticis; cui in foro civili standum, ut ex communi tradunt etiam Gomez num. 81. & Clarus §. fin. q. 52. num. 24. & colligitur ex dictis supra quæst. 1. dub. 6. n. 99.

DUBIUM V.

Qua ratione, quibusve medijs Veneficia auertenda, aut extirpanda sint.

Ad S. Thomam 2. 2. q. 67. a. 3.

112 **N**ON contentus esse Theologus debet criminis veneficij malitiam ac pernitiem intelligere, & ob oculos ponere; sed necesse est etiam, modum ac rationem ostendere, qua aduersus illud pugnandum sit. Vbi quidem duplex quæstio explicanda occurrit; prima, qua ratione veneficia seu maleficia auertenda sint, ne cui noceant; altera, qua ratione hoc crimen, quod diaboli tyrannide & hominum malitia adeo inualuit, è communitate extirpandum sit.

113 **Q**UOD ad prius quæsitum attinet, reuocandum est in mentem, quod tom. 1. disp. 5. de Angelis q. 6. dub. 7. docuimus, diabolum per se quidem immediate ac directe non posse vlli damnnum corporale inferre, nisi speciali Dei permissione interueniente; sed nec per sagas etiam, nisi Deo ob bonum finem permittente. Quare cum omnis hæc res à diuina,

prouidentia pendeat, optimum medium ad auertenda & euadenda maleficiorum damna, est spes & singularis fiducia in Deo, tum quotidianis precibus, tum vitæ honestate conscientiaque puritate comparata, iuxta illud psalm 90. v. 1. *Qui habitat in adiutorio Altissimi, in protectione Dei calis commorabitur;* & illud Apostoli Rom. 8. v. 31. *Si Deus pro nobis, quis contra nos?* Quod si nihilominus Deus aliquando etiam bonis, & in ipso confidentibus, mali quiddam à maleficis obuenerit permittit, id dubitandum non est, ad maius eorum bonum, siue in hac, siue in altera vita cessurum; ut cum S. Iob accidit, qui post diaboli afflictionem, longè maiori postea, quam vnquam antea felicitate & prosperitate recreatus fuit.

Atque cum hac præsertim moderatione accipio illud, quod scripsit Aureolus in 4. dist. 34. q. vn. a. 2. *Difficile quidem esse loqui de diuina potestate; sed de congruentia videri dicendum, quod cum diuine iustitiæ semper admisceatur misericordia, etiam ultra condignum, ex parte hominis; non puto, inquit, quod hominem existentem in gratia Deus permittat, de communi lege, deduci virtute maleficij usque ad mortem; sed loquendo de homine existente, vel qui præfuit in culpa, qua mereatur mortem; ac per hoc fiat excacatio tam agentis, quam patientis, quam etiam circumstantium, non video, cur sit irrationale.* Ita Aureolus.

114 **P**RÆTER hoc generale medium, sunt hæc specialia. I. Confessio peccatorum & expiatio conscientia. Sicut enim peccata mortalia singularem Dei protectionem auferunt, ita eorumdem expiatio per poenitentiam eandem restituit: & ex historijs notum est, nonnunquam domorum infestationes diabolicas per sacram confessionem totius familiae fuisse sublatas.

115 **II.** Missæ celebratio in locis, quæ nocturnis spectris infestantur; cuius rei luculentum exemplum, præter alia recentiora, extat apud Augustinum lib. 22. de ciuit. cap. 8.

116 **III.** Exorcismi Ecclesiæ, qui vim habent, tum ex Christi institutione, qua Deus hanc potestatem Apostolis, alijsque Ecclesiæ ministris consignauit; tum ex persona Ecclesiæ, cuius nomine recitantur; tum in primis ex Christi nomine, morte, ac meritis, quæ in eiusmodi exorcismis aduersus diabolicas infestationes veluti antidoti loco obijciuntur.

117 **IV.** Imago S. Crucis domorum, cubiculorum, vel thalammorum ianuis inscripta. Quem vetustum fidelium vsum testantur Cyrillus lib. 6. in Iulianum, Rufinus lib. 2. hist. cap. 29. & Ephrem serm. in S. Crucem ubi ait: *Coronemus portarum frontes ut Christiani; & non ut gentiles atque pagani lauris, aut frondibus, alijsque barbarum generibus. Error Idolorum destructus est: mors spoliata est: inferorum captiuius reuocata est: imperium errans mulcorum Deorum confectum est: homo liberatus est: Dominus regnavit à ligno: creatura laetatur: Crux dominatur: quam omnes adorant Gentes & populi, tribus & lingua. Crucem depingamus & insculpamus in ianuis nostris. Vnde est illud Ecclesiæ: Ecce Crucem Domini, fugite partes aduersæ; vicis leo de tribu Iuda.*

118 **V.** Signum S. Crucis, eiusque frequens vsus, Hoc scuto aduersus diabolum, eiusque infestationes, vsi sunt Sancti, Antonius teste Hieronymo in

vita S. Pauli, Hilarion eodem teste in vita S. Hilarionis, Martinus teste Sulpitio & Paulino lib. 3. in eius vita. Optimè Antonius apud Athanasium in vita eiusdem: *Cum videritis (dæmones noctu venientes) tam vos, quam domos vestras Crucis armate signaculo; & confestim solvantur in nihilum, quia mutant illud trophæum, in quo Saluator areas expoliens potestates, eas fecit ostentui.*

Bene tamen Chrysostronus homil. 55. in Matthæum: *Crucem; inquit, non simpliciter digito in corpore, sed magna profecto fide in mente prius formare oportet. Nam si hoc modo eam faciei tuæ impresseris, nullus scelerum dæmonum, cum hastam videat, qua lethale vulnus suscepit, congrédi tecum audebit.* Plura Iacobus Greiserus lib. 4. de Cruce cap. 36. & seqq.

119 VI. Nomen I E S V, B. Virginis, Angeli Custodis, aliorumque Sanctorum pie inuocatum. De qua re Chrysostronus homil. 4. de laudibus S. Pauli: *Si I E S V M inuocaueris Nazarenum, velut ab igne dæmon repente diffugiet.* Et Antoniu apud Athanasium in eius vita: *Crucifixum nominamus; & vniuersi dæmones ad primum dominica Crucis signum fugantur.* Et Arnobius 1. cont. Gent. I E S V nomen auditum fugat noxios spiritus, imponit silentium vatibus, haruspices inconsultos reddit, arrogantium magorum frustrari efficit actiones, non horrore, ut dicitur nominis, sed maioris licentia potestatis.

120 VII. Vfus rerum sacrarum, & precibus Ecclesiæ ad hunc vsum consecratarum, vt sunt Agni cerei, aqua benedicta, itemque cerei, panes, palmarum, aliarumque arborum rami benedicti &c. Habent enim hæc vim ex precatione S. Matris Ecclesiæ Sponsæ Christi; de quibus varia extant exempla. De qua re bene etiam monet Gregorius de Valentia disp. 6. q. 13. pun. 4. §. 5. Vt dum maleficæ personæ in carcere detinentur, adsint in promptu remedia spiritualia, ad propulsandam vim & iniurias dæmonis; vt aqua benedicta, agnus Dei, cruces & sacræ imagines, exorcismi &c. Item vt præsto sint sacerdotes, qui reos de ratione officij sui, tum in ipso iudicio, tum placando & propitiando sibi Deo diligenter & maturè admoneant. De quo tamen vide etiam dicta superius n. 84.

121 VIII. Supplicatio sanctis facta; itemque Reliquiæ & Imagines Sanctorum; speciatim etiam S. P. N. Ignatij; qui vt in vita singularis dæmonum hostis, & Victor extitit, ita experientia compertum est, etiam post mortem, eius imagines ad infestationes & terribilissima diaboli auertenda, magnam vim habere.

IX. Oratio cum ieiunio, iuxta illud Christi Matthæi 17. *Hoc genus dæmoniorum non eijcitur, nisi in oratione & ieiunio.*

122 X. Opera misericordiæ propter Christum. Nam qui pronus est ad misericordiam, benedicitur. Prouerb. 22. v. 9. & Tob. 12. v. 9. *Elemosyna à morte (etiam corporali) liberat.* Et oratio Tobia misericordiæ iuncta impetrauit, & curationem cæcitatatis, & liberationem Saræ à dæmonio.

Adde postremo etiam destructionem symbolorum maleficij: hæc enim, si inueniantur, destruere licitum esse, alibi de Relig. & de Matrim. docemus. Nullo verò modo committendum, aut concedendum, vt maleficium maleficio soluat, vt

dictum etiam tom. 1. disput. 5. quæst. 6. dub. 7. & fufius tom. 4. de imped. matrim. vbi de impotentia agitur. His ergo modis incantationes & maleficia tum auertuntur ne noceant; tum etiam aliquando immissa sanantur, & irrita redduntur.

123 Quod vero ad secundum attinet, qua ratione crimen maleficij è communitate extirpandum sit, duo ad hanc rem adhibenda occurrunt remediorum genera. Quædam sunt politica, alia sunt spiritualia. Politica sunt duo. Primum est, ablatio occasionum & incitamentorum, quibus plerumque miseri homines ad commercium & consuetudinem cum dæmone contrahendam alliciuntur; & quibus adeo ipsi etiam dæmoni via aperitur, vt liberum ad homines seducendos accessum habeat. Talia sunt primò turpia & obscæna conuenticula, tum diurna, tum nocturna, quibus petulantissimi vtriusque sexus, præcipuè rustici homines, ad omnem immundæ voluptatis experientiam, tum in diuerso, tum in eodem etiam sexu, sæpe ad multas horas sese exercent; quæque licet nonnunquam latenter fiant, non ita tamen latent, quin patribus & matribus familias sint cognita, aut saltem ab ijs deprehendi facile possint. Hæc ergo dixerim vera diaboli gymnasia, & strigum vtriusque sexus seminaria; quæ eo nocentiora sunt, quod à nemine improbantur, neque culpæ aut crimini dantur; adeo vt si forsitan etiam ab aliquo deprehensa reprehendantur, tamen propter impunitatem & licentiam in externo foro, reprehensio vix fidem inueniat. Exemplum huius rei recentia habemus ex vicinia, vbi cum post festa paschalia foedissimis amplexibus & tactibus in publico campo, cuiusdam lusus modo, serui & ancillæ iuxta pagum quendam inter se colluctarentur, ibique casu quidam è nostris Sacerdos cum socio iter illac faciens, interuenisset, foeditatemque tam apertam reprehendisset, parum abfuit, quin à lasciuientibus seruis pro verbis verbera retulisset. Non multo post, cum in alio vicino oppido similem lasciuiam, apud eius loci parochum, alius quidam sacerdos noster reprehenderet, & maiori studio abolendam suaderet, aliud responsum non tulit, quam hunc esse antiquum ac gentilitium patriæ norem &c.

125 Secundo huc proinde etiam spectat foedissima petulantia per turpes contactus, complexus, denudationes, quæ in chœreis, in ludis, & recreationibus, imò inter ipsos etiam laboræ agrestes, ac ciuiles conuentus, domi forisque, priuatim ac publicè in oculos occurrunt; quibus adiunge obscænum foeminas in die Innocentium virgis cædendi morem, itemque genus quoddam turpe chorearum agrestium, quod sua natura ac tota corporis agitatione aperta libidinis irritamentum est. De qua re pluribus disserui tom. 2. disp. 4. quæstione 8. dub. 5.

Hæc sunt quæ diabolo viam sternunt ad seducendum; hæc sunt, quæ contempto timore Dei, infelices homines impellunt ad ipsam etiam diaboli commercium non detrectandum, vt factæ voluptatis libidinem, tantis incitamentis effrenem in modum concitatam, quouis modo exsaturare possint. Quæ si Magistratus vtriusque vigilantia, constitutis ad hanc rem peculiaribus morum Cen-

foribus & Syndicis, corrigerentur, nihil dubito, quin pestis illa Veneticij, magna ex parte, breui e Reput. extirpanda foret.

126 Alterum medium politicum, est legitimus & accuratus processus iuris, aduersus hoc crimen; si que non vno solum in loco, sed communi principum. consensu vniuerso orbe Christiano instituendus. Quamuis enim, vt superius dictum, facile sperari non possit, hoc crimen sola iudicij seueritate extirpatum iri, est ea tamen necessaria, tum ob vitandum scandalum, ne simplices putent, crimen non esse; tum ob honorem Dei vindicandum, & grauissimas eius iniurias debita animaduersione castigandas. Ad eum verò processum ego, saluo Sapientiorum iudicio, præter notata dubijs præcedentibus, requirerem ista. I. Vt iudices sint non solum egregie docti, & prudentes, sed etiam optimi & egregie pij. Alias enim cum pugna hæc suscipiatur aduersus diabolum, & causâ per se obscurissima & intricatissima sit, non sine periculo suo, & aliorum, imo & ipsius Communitatis, hoc officium sustinebunt.

127 II. Vt iudicibus attribuat etiam aliquis pius & eruditus Theologus, ob varias causas. I. Vt in rebus dubijs præcipue ijs, quæ forum internum, & crimina quædam merè spiritualia concernant, vt sunt hæresis, abnegatio fidei &c. itemque in alijs perplexis & obscuris tam facti, quam iuris questionibus, ex Philosophiæ & Theologiæ principijs potissimum resoluendis, quoad opus erit, consulti possit. 2. Vt prudenter aduertat, quibus rationibus hoc vel illo loco homines ad eiusmodi sacrilegam cum diabolo consuetudinem inducantur. 3. Vt si qui ex reis prudentiores, & serio ad Deum conuersi videantur, ex illis exploret, quænam existant ipsi efficaciora esse media, ad hoc crimen extirpandum. 4. Vt subinde aliquod spirituale auxilium reis adferat. 5. Vt cum hoc crimen sit mixti fori, vt tradunt Panormitanus & alij, in cap. 1. de sacrileg. imò verò maiori ex parte spirituale, securus in eo à iudicibus secularibus procedatur. Qua de causa etiam video Gregorium de Valentia iam olim tom. 3. disp. 6. q. 13. pun. 4. expediens iudicasse, vt in his causis, vnus saltem Theologus iudicibus secularibus adiungatur.

128 Nec ideo communitè necesse erit, aut in loco torturæ, aut ipsa tortura durante adesse; hoc enim prohibitum est in Concilio Antisiodorensi Can. 33. vbi dicitur: *Non licet Presbytero, nec Diacono ad trepalum, vbi rei torquentur, stare.* Et cap. 34. *Non licet Presbytero in iudicio illo sedere, vnde homo ad mortem tradatur.* Satis erit, cum eo acta communicari, & ad maleficas accessum habere, eiusque vbi opus erit consilium audiri. De qua re non nihil etiam egi tom. 1. disp. 5. q. 5. dub. 3.

129 III. Vt in quavis ciuitate, oppido, & pago, constituantur Syndici & Exploratores, qui ad omnia indicia huius criminis diligenter attendant, seruato interim silentio, eaque ad constitutos iudices deferant; ab iisdem notanda, vt si vel per se sola, vel alijs accedentibus, tanti momenti esse videantur, inquisitio institui possit.

130 IV. Vt iuxta leg. vlt. Cod. de malef. & Mathem. seuerè præcipiatur omnibus, vt qui aliquam perso-

nam hoc crimine infectam, vel de eo merito ac grauius suspectam neque emendatam hætenus norint, occultè ad iudices constitutos deferant; data interim silentij ac impunitatis fide. Eæ vero denuntiationes etsi non continuo sufficere soleant, ad capiendas & torquendas personas denuntiatas, annotandæ tamen erunt, vna cum personis denuntiantibus, alijsque circumstantijs, vt suo tempore vsui esse possint. Proderit etiam ad hunc finem, pro concione moneri omnes, vt norint se teneri, ad personas eiusmodi, quas nondum emendatas sciunt, denunciandas, vt dictum supra disput. 2. q. 5. dub. 4. & hæc disp. q. 4. dub. 6. n. 110. Eodem spectat etiam illud, quod monet Valentia disp. 6. q. 13. punct. §. vt instituta generali inquisitione, impetur omnibus aliquo publico edicto, vt sub certa pœna intra certum tempus per viam accusationis vel denuntiationis iudicæ, deferant siquid sciant, aut viderint, aut audiuerint. &c. Oportebit autem, vt idem monet §. 4. delationes fideliter & diligenter, ad acta referri, seruato silentio, &c.

V. Vt processus non nimis diu prorogentur, sed seruata iuris forma maturius expediantur, vel damnatis reis & confessis, vel dimissis, si qui per torturas indicia purgarint.

VI. Vt saga de complicibus non examinentur, nisi post acceptam mortis sententiam, & præuiam pœnitentiam criminis, ac præparationem ad bene moriendum à Confessario procurandam: impœnitentibus verò parua, aut nulla fides habeatur, vt dub. 2. dictum.

VII. Vt verè respicientibus extra iudicium, promittatur venia & impunitas commissi criminis, si verè & serio pij & prudentis Confessarij iudicio, pœniteant: quo casu, si Confessarius norit, iam antea fuisse denuntiatas, curabit, accepta à pœnitente facultate, vt sub fide secreti ex Catalogo denuntiarum deleantur. Estque hoc medium conforme S. Inquisitionis officio, & processui in foro Ecclesiæ, de quo Farinacius part. 7. oper. tract. de hæret. q. 181. §. 1. num. 48. *Quod si lamia, inquit, pœnitentes veniam petunt, & ad Ecclesiam ex corde redire volunt, sunt admitenda ad pœnitentiam, ac etiam reconcilianda; nec villo pacto curiæ seculari tradenda; etiam quod infantes occiderint, seu alia atrociora & nefanda crimina perpetrauerint, iuxta Simancham Cathol. Instit. tit. 3. rub. de Lam. n. 17.*

Et audio, quibusdam in locis, hoc medium ad salutem plurium feliciter cessisse. Forfan aliquando expediret, etiam aduersus damnatas vti eiusmodi benignitate Ecclesiastici fori, vt nimirum iuxta Can. *Episcopi* 26. q. 5. à fidelium communione separata, certis aliquot diebus, ante fores Ecclesiæ, habitu pœnitentis stantes, & ad certas abstinentias &c. obligata, publicam, v. g. vnus anni spatium, pœnitentiam subire cogerentur. Equidem non dubito, plus diabolum hac humilitione confusum & repressum iri, quam mille mortis supplicijs.

VIII. Denique ad processum in hoc iudicio generatim seruandum quod attinet, obseruanda est generalis doctrina superius quæst. 4. dub. 4. & seqq. tradita, quam ad hanc ipsam quoque materiam, speciatim applicat Valentia disp. 6. q. 13. pun. 4. §. 1.

Nempe ut quis iure interrogetur de se ipso, necesse esse, ut is sit suspectus de hoc crimine, vel propter publicam infamiam, vel propter graua indicia duorum saltem testimonio comperta, iuxta Syluestrum V. *Indicium* q. 2. & *Constit. crim. Caroli V. art. 23.* vel propter semiplenam probationem, ut si præter actorem vel denuntiatorem, accedat vnus testimonium omni exceptione maius, vel indicia tali testimonio æquiualentia, ut notat Caietanus q. 69. a. 2. & indicat Nauarrusman. cap. 18 n. 57.

Idque ipsum etiam reo cum interrogatur significandum erit, eum scilicet merito suspectum esse, ob aliquam ex prædictis causis, ut intelligat se legitime interrogari, & obligatum esse ad respondendum, ut iuxta cap. *Qualiter & quando* 2. de accusat. notant etiam Socius lib. 5. de iustit. q. 6. a. 2. Caietanus q. 69. a. 2. & Nauarrusman. cap. 18. n. 57.

Addit Valentia ibidem, ut non solum ipse reus de se, sed etiam alij de illo, per specialem inquisitionem interrogentur, tanquam testes, non sufficere qualemcunque suspicionem, nisi determinate fuerit orta ex infamia publica, qua reus laborauerit circa crimen, quod inquiritur, ut patet, ex cap. *Inquisitionis*, & cap. *Qualiter & quando* 2. & cap. *Cum oporteat* de accusationibus.

Sed hoc patitur aliquam limitationem, præsertim in criminibus exceptis, ut dictum q. 4. dub. 4. n. 78. Alioquin nunquam liceret sagas iam de se confessas interrogare de complicibus in particulari, puta hac vel illa, quantumuis iam ab alijs sæpius denunciata, alijsque indicijs merito suspecta, nisi de eadem iam antea præcessisset infamia: cuius contrarium habet praxis, ut superius dub. 3. n. 82. ex Lessio retulimus, & re ipsa agnoscit Valentia. loc. cit. §. 3. & 4. dum propter denuntiationem complicis in tormentis seu metu tormentorum confirmatam, concedit denuntiatam personam capi posse; item probationem per coniecturas & indicia, & denuntiationes complicum, etiam sine propria rei confessione sufficere ad condemnandam poena mitiori & extraordinaria, quæ tamen superius improbauimus.

Neque ego improbare ausim, si post duas tresue denuntiationes à reis iam poenitentibus proprio motu factas, accedentibus simul alijs quibusdam adminiculis seu indicijs, etiam apud plures alias, itidem per poenitentiam crimen suum exolas, specialis de personis denunciatis fiat inquisitio; modo alioquin & secreti fides inuiolata seruetur, & in usu talium denuntiationum debita moderatio adhibeatur, ut dictum dub. 2.

134 Quod verò ad media spiritualia attinet, certum est, ea multo maioris esse momenti, ad hoc vitium exterminandum, quam vlla humana & naturalia

media. Quandoquidem enim hic non est nobis caluclatio aduersus carnem & sanguinem, sed aduersus principes & potestates &c. & contra spiritualia nequitia, ut loquitur Apostolus Ephes. 6 v. 12. non est dubium, plus hic valere arma spiritualia, quam corporalia. Talia sunt I. omnia illa, quibus quisque sigillatim se à diaboli infestatione immunem acilælsum præstare potest, quæ superius commemorauimus. Si enim quisque sibi ipsi satis à dæmone cauet, continuo etiam toti communitati satis ab eo cautum erit.

135 II. Solemnis & publica abrenuntiatio diabolo facta, post conciones toti populo prælegi solita. Multum enim valet hæc protestatio aduersus diaboli machinationes. Vnde Chrysostomus hom. 21. ad populum Antiochenum: *Cum es ianuæ vestibula transgressurus, hoc primum loquere verbum: Abrenuntio tibi satana. Cum hoc verbo & crucem in fronte imprime. Quæ causa est, cur optem etiam in Confessione, præsertim à foeminis, eam abrenuntiationem, uti quædam formulæ confessionum habent, præmitti. Nam experientia didici, eas ad hoc non facile adduci, quæ de veneficij crimine suspectæ sunt &c.*

136 III. Publica protestatio fidei Catholica, iuxta formulam Pij V. aut breuiorem ex ea desumptam, sæpius repetita. plerumque enim defectu fidei accidit hoc strigum cum diabolo pactum & commercium.

IV. Officium & Missa de S. Michaele Luciferi debellatore, & Ecclesie Patrono, deque Angelo loci custode, quot hebdomadibus, aut saltem singulis mensibus solemniter celebranda, pro huius criminis extirpatione.

137 V. Bona institutio liberorum ac familie, maxime ut subblata praua iurandi, imprecandi, maledicendi, blasphemandi, turpiumue iocorum consuetudine, ad preces quotidianas diligenter assuescant, & sacro Missæ officio, & Catechismo, vel conacioni diebus festis reuerenter intersint.

VI. Supplicationes & preces publicæ, pro eodem crimine extirpando & diaboli studijs frangendis. Si enim contra pestem, bellum, tempestates, supplicationes & preces indicuntur, cur non multo magis contra hanc animarum pestem, contra hanc diaboli tyrannidem &c. Hæc ut opinor sufficient.

Reliqua verò, quæ ad hunc processum aduersus striges pertinent, videri possunt apud citatos, qui de hac re fusius scripserunt, in quibus præcipue sunt Delrius in suis libris disquisitionum & hoc antiquiores, Malleus maleficarum part. 2. & 3. & Petrus Binsfeldius tract. de Confessione maleficorum.

* * *